

Precisions sobre PAU ALSINA

per
JOSEP CLARA

El fet que dues persones significatives portin el mateix nom i cognom i tinguin un cert protagonisme en les qüestions polítiques i socials d'una mateixa etapa històrica, encara que sigui en dos escenaris diferents i distants com poden ser Barcelona i Girona, pot comportar inevitablement confusions i dubtes que no sempre són superats amb encert.

Durant el sexenni que segueix a la Gloriosa, trobem a Girona i a Barcelona un senyor anomenat Pau Alsina (hom no cita generalment el segon cognom), que no és el mateix, per bé que ho podria ser donada l'activitat i la ideologia republicana que professaven ambdós (1).

Es evident que el Pau Alsina barceloní assolí un relleu més palès i és força més conegut, entre altres coses perquè existeix una certa bibliografia que glossa la seva personalitat (2). En canvi, el de Girona resulta un enigma gairebé total, de manera que alguns dels seus fets podrien ser atribuïts a primer cop d'ull al de Barcelona. Per contribuir a desfer el malentès possible, per diferenciar els dos personatges, escrivim ara aquestes notes a base de les notícies que hem recollit de passada tot treballant altres aspectes del període.

El primer diputat obrer

Pau Alsina i Trias va néixer a Barcelona el 1830. Era fill de pares obrers i treballà de teixidor. Freqüentà la tertúlia republicana de Frederic Borràs, on pogué relacionar-se amb empordanesos tan destacats com Sunyer i Capdevila, Monturiol i Joan Tutau.

L'any 1868 la Junta revolucionària de Barcelona el nomenà representant de la classe obrera a la diputació provincial. Poc temps després, el gener de 1869, era elegit diputat a Corts per la circumscripció de Barcelona conjuntament amb Estanislau Figueras, Pi i Margall, Tutau, Soler i Pla i Gonçal Serrallara. Pau Alsina, primer diputat obrer, havia obtingut més de 27.000 vots.

En un conjunt de biografies dels diputats, hom li dedica aquests mots d'elogi: «Su humilde traje le honra, su sencilla chaqueta le enaltece más que a otros la púrpura y los entorchados. Sus manos encallecidas por el trabajo son más dignas de estrecharse que otras suaves y perfumadas» (3).

Un joier popular

El Pau Alsina de Girona era un joier molt popular, que havia nascut a la ciutat de l'Onyar

(1) Cf. CLARA E. LIDA: *Anarquismo y Revolución en la España del siglo XIX*, Madrid, 1972, p. 112, nota 3.

(2) ANGEL M.^o SEGOVIA: *Figuras y figuras*, I, Madrid, 1881. També l'obra citada a la nota següent.

(3) *Los diputados pintados por sus hechos*, I, Madrid, 1869, p. 319.

pels voltants de l'any 1828. L'internacionalista Elie Reclus; a les «Impresiones de un viaje por España en días de la Revolución», ens explica que els creients de la ciutat, a l'hora de comprar reliquiàris, confiaven més en ell que en els frares del convent veí: «Pau, tu ets republicà, la qual cosa vol dir que ets un home honrat. Em vendràs un reliquiari amb relíquies de debò. Si el comprés al convent, els frares serien capaços de posar-m'hi ossos de moltó».

Pau Alsina i Marimon formà part de la Junta revolucionària que es constituí a Girona arran del destronament d'Isabel II. Col·laborà al **Boletín Republicano** i a **El Cantón de Gerona**, portantveus del federalisme del moment. L'any 1869 fou delegat amb Pere Caimó per representar Girona a les reunions del Pacte federal de Tortosa. Participà també a l'aixecament federal del mes d'octubre de 1869, posant-se sota les ordres del diputat banyolí Josep T. d'Ame-ller, i arran de la repressió que seguí fou processat amb d'altres companys.

Pel que fa als càrrecs que ocupà, podem dir que presidí el «Círculo Democrático Federal de Gerona» i que fou vocal del comitè provincial del partit. Durant l'any 1872 va ser nomenat conseller de l'Ajuntament de Girona i diputat provincial en representació del districte d'Olot.

Pau Alsina, republicà benèvol, salvà —segons recull Carles Rahola— la vida del governador Pere Antoni Torres, quan una columna de 2.000 homes, comanada per Cabrinetty es resistia a perseguir els carlins si hom no pagava 2 pessetes a cada soldat. El fet donà peu a la intervenció del governador, el qual «revestit amb les insígnies de la seva autoritat, baixà a la plaça, arengà els soldats, i un sergent, ganivet en mà, anava cap a ell decidit a matar-lo, la qual cosa hauria fet si en Pau Alsina —un joier gironí que nosaltres hem conegut— no hagués desviat ràpidament l'arma» (4).

Durant la Restauració, el nostre home milità com a republicà històric, i a la fi dels seus dies passà per certes dificultats econòmiques (5).

Acabem amb unes dades referides a la contribució pagada per Pau Alsina i els seus col·legues d'ofici a l'Ajuntament de Girona l'any 1871 (6):

Argenters	Pessetes
Narcís Desoy	321'50
Josep Bahí	285'25
Pau Alsina	254
Miquel Saborit	195'25
Francesc Murtra	155
Antoni Desoy	94

(4) C. RAHOLA: «Amadeu I a Girona», a Memòria de la Societat Econòmica d'Amics del País, Girona, 1935, pp. 71-72.

(5) JOAN VINYAS I COMAS: **Memòries d'un gironí**, Girona, 1932, p. 89.

(6) **Boletín Oficial de la Provincia de Gerona**, 11 de setembre de 1871.